

SAMENWERKINGSOVEREENKOMST 2009-2010

Praktijkteam Jeugd en Alcohol

Tussen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

En

De West-Friese gemeenten van de regio Noord-Holland Noord

Partijen:

1. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), hierna te noemen "De minister van BZK"

en
2. De colleges van de gemeenten Andijk, Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec, Wervershoof, hierna te noemen "De gemeenten"

Spreken de intentie uit:

Samen te werken bij uitvoering van de aanpak Jeugd en Alcohol en de succesvolle resultaten daarvan onder de aandacht te brengen bij andere gemeenten en regio's. In een praktijkteam komen de verschillende expertises van de deelnemende partijen samen.

Problematiek West-Friese gemeenten Jeugd en Alcohol

Het alcoholgebruik door jongeren is een landelijk probleem waar steeds meer aandacht voor is, zowel in de politiek als in de media. Ook in de West-Friese gemeenten wordt door (zeer jeugdige) jongeren stevig en vaak alcohol gedronken. Het extensieve gebruik van alcohol is naast een gezondheidsrisico ook een belangrijke risicofactor van geweld. De politiecijfers tonen aan dat er een stijgende trend van het aantal gepleegde geweldsdelicten vanaf 1998 is.

De volgende tendens is in West-Friese gemeenten zichtbaar:

1. Een *stijgende trend* van het aantal geweldsdelicten.
2. De geweldsdelicten mishandeling en bedreiging komen het meest voor en worden het meest gepleegd in de nacht van zaterdag op zondag en in de nacht van vrijdag op zaterdag van 24:00 tot 06:00 uur.
3. Het geweld vindt vooral plaats in de *uitgaanskernen*.

Het aantal incidenten m.b.t. uitgaansgeweld liet een stijgende lijn zien tot aan 2008. In het jaar 2008 is die trend doorbroken en is er een voor het eerst een daling zichtbaar tot iets onder het niveau van 2005

Overmatig drankgebruik door jongeren geeft veel overlast en is er een samenhang tussen alcohol en het plegen van criminaliteit (vooral geweldsdelicten en vernieling en vandalisme). *De veiligheid neemt toe door een vermindering van het alcoholgebruik door jongeren!*

Tevens is zichtbaar dat:

4. Door jongeren op steeds *jongere leeftijd* voor het eerst alcohol wordt gedronken.
5. Ouders een *grotere tolerantie* ten aanzien van het alcoholgebruik van hun kinderen hebben.
6. Jongeren (10-23 jr.) drinken *vaak veel* alcohol.

Kortom, een ontwikkeling die de nodige zorgen baart. Immers het drinken van (veel) alcohol op jonge leeftijd leidt tot onherstelbare orgaanschade (vooral de hersenen) en grotere risico's voor alcoholgerelateerde problemen in de volwassenheid. *De gezondheid van de jeugd is in het geding!*

Om aan de geschetste ontwikkeling in de West-Friese gemeenten een halt toe te roepen, hebben de gemeenten, de Politie Noord-Holland Noord en het Programmabureau Integrale Veiligheid Noord-Holland Noord in 2007 gezamenlijk het initiatief genomen om deze thematiek op de politieke agenda te zetten. Inmiddels is er veel gebeurd. De 10 West-Friese gemeenten hebben de handen ineen geslagen en gezamenlijk een concreet plan van aanpak vastgesteld. 2009 en 2010 zijn de jaren van uitvoering.

Doelstellingen

De samenwerking tussen de minister van BZK en de gemeenten in West-Friesland is gericht op het bereiken van de volgende doelstellingen:

1. Doel van de samenwerkingsovereenkomst is om de problematiek in het kader van Jeugd en Alcohol stevig en structureel aan te pakken, door een praktische uitvoering van het plan van aanpak Jeugd en Alcohol van de West-Friese gemeenten. Bij de uitvoering streven de partijen naar een toenemende bewustwording onder jongeren, ouders en alcoholaanbieders van het alcoholgebruik onder jongeren en de risico's en gevolgen hiervan. Doel hierbij is dat ten opzichte van 2007:
 - de startleeftijd van beginnende alcohol drinkers niet lager is;
 - er 5% minder jongeren tussen 16 en 23 jaar alcohol drinken;
 - in die groep 5% minder alcohol gedronken wordt;
 - er 5% minder overlast door jongeren is.
2. Het uitdragen en verspreiden van de kennis en ervaring die is opgedaan bij de totstandkoming en uitvoering van het project Jeugd en Alcohol richting andere gemeenten, zoals de kennis over het realiseren van bestuurlijke betrokkenheid, het vormgeven van regionale ketensamenwerking en het oppakken van de regierol door gemeenten.

Deze doelstellingen sluiten aan bij de doelstellingen van het kabinet:

1. De reductie van overlast en verloedering met 25% in 2010 ten opzichte van 2002.
2. Het percentage kinderen van 12 t/m 15 jaar dat alcohol gebruikt moet in 2011 zijn teruggebracht naar 62% (was in 2003: 82%) Later is op verzoek van de Tweede Kamer ook nog een aparte doelstelling voor 12-jarigen opgenomen: het aandeel jongeren van 12 dat nog nooit alcohol heeft gedronken is in 2011 50% (t.o.v. 44,3 % in 2007).

Achtergrond van deze doelstellingen: het kabinet wil dat jongeren onder de 16 jaar niet gaan drinken, omdat alcoholgebruik op deze leeftijd leidt tot onherstelbare gezondheidsschade. Het rijksbeleid is gericht op de aanpak van alcoholgebruik door jongeren tot 16 jaar. In de nieuwe Drank en Horeca Wet komt dit onder andere tot uitdrukking door strafbaarstelling van jongeren onder de 16 jaar die alcohol bij zich hebben, door supermarkten die verkopen aan jongeren harder aan te pakken (tijdelijke sluiting alcoholafdeling), door het toezicht te verscherpen (ook op horeca

en slijters) en door het opstellen van lokale regels voor sportkantines. Ook de aanpak van hokken en keten is onderdeel van deze aanpak.

Te leveren inzet

Inzet BZK

- BZK en VWS leveren in het praktijkteam expertise op bestuurlijk, juridisch en inhoudelijk vlak ten aanzien van jeugd- en alcoholbeleid.
- BZK spant zich in om in samenwerking met VWS de mogelijkheid van continuering van de pilot 'Lokaal toezicht' na 1 januari 2010 te realiseren. Een uitbreiding van de pilot naar alle West-Friese gemeenten wordt daarin meegenomen.
- BZK werkt samen met VWS en de gemeenten aan een efficiënt en werkzaam model voor regionaal toezicht.
- BZK en VWS zetten zich in om succesvolle ervaringen uit de West-Friese gemeenten, waar mogelijk en wenselijk, op te nemen in landelijk beleid.
- BZK zal de kennis en ervaringen die opgedaan worden in de West-Friese gemeenten breed onder de aandacht brengen in andere gemeenten en landelijk ontsluiten via onder andere het webportaal jeugd en veiligheid dat eind 2009 gereed is.
- VWS zal de West-Friese gemeenten actief wijzen op de mogelijkheden van ondersteuning bij het ontwikkelen en uitvoeren van een integrale aanpak van het alcoholbeleid door het programma Gezonde Slagkracht dat in opdracht van VWS wordt uitgevoerd door ZonMw (Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie).
- VWS zal de mogelijkheid creëren voor de West-Friese gemeenten om het ingezette beleid actief te verspreiden tijdens informatiebijeenkomsten voor gemeenten in het kader van het programma Gezonde Slagkracht.
- BZK zal een 'makelaarsrol' spelen richting andere departementen en landelijke organisaties.
- BZK spreekt indien nodig landelijke organisaties aan om samenwerking in de keten op lokaal en regionaal niveau te realiseren.

Inzet gemeenten

- De gemeenten geven uitvoering aan het vastgestelde plan van aanpak Jeugd en Alcohol. Dit plan bevat twee sporen:
 - Doorgaan met het wijzen op de schadelijke gevolgen en de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik door jongeren en jongeren de keuzemogelijkheid geven om verstandig met alcohol om te gaan
 - Terugdringen van de beschikbaarheid en het bezit van alcohol en intensiveren van het toezicht op en handhaven van de regels daarvoor (o.a. een aanpak t.a.v. hokken en keten, horeca, paracommerciële horeca, openbare ruimte, evenementen en de samenwerking met politie).
- De gemeenten geven vorm en inhoud aan een efficiënt en werkzaam model voor regionaal toezicht.
- De gemeenten verkennen de invoering van een leeftijdsgrens van 18-jaar bij de verkoop van zwakalcoholische dranken, met als doel mogelijk gebruik te maken van het experimenteerartikel indien deze in de nieuwe Drank- en Horecawet wordt opgenomen.

- De gemeenten zullen in samenwerking met de horeca-ondernemers in 2010 de training "Bar Veilig" aanbieden aan horecapersoneel.
- De gemeenten dragen hun kennis en ervaring uit die is opgedaan bij de totstandkoming van het project Jeugd en Alcohol richting andere gemeenten, zoals het realiseren van bestuurlijke betrokkenheid, het vormgeven van regionale ketensamenwerking en het oppakken van de regierol door gemeenten. Dit kan ondermeer in de vorm van deelname in een praktijkteam in een andere regio op het terrein van Jeugd en Alcohol.
- De gemeenten toetsen de doelstelling door het uitvoeren van een 1-meting in 2009 en een vervolgmeting in 2010. De metingen worden zoveel mogelijk gekoppeld aan bestaande metingen zoals de integrale veiligheidsmonitor.

Organisatie en werkwijze praktijkteam

Bij de samenstelling van het praktijkteam staat de behoefte van de gemeenten voorop en wordt de samenstelling in overleg met BZK vastgesteld. Daarbij kan gedacht worden aan vertegenwoordigers van gemeenten, departementen, bestuurders, thema-experts, wetenschappers en landelijke organisaties zoals het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. De voorzitter van de Stuurgroep Jeugd, Alcohol en Drugs is tevens voorzitter van het praktijkteam. BZK levert een vast aanspreekpunt voor de West-Friese gemeenten. Deze contactpersoon levert kennis en expertise, capaciteit en inzet voor concrete vragen uit de regio.

Het praktijkteam werkt ondersteunend aan de gemeenten en neemt geen verantwoordelijkheden van de gemeenten over. Op basis van deze samenwerkingsovereenkomst zal een werkplan worden gemaakt waarvoor de West-Friese gemeenten subsidie kunnen aanvragen bij het ministerie van BZK. De partijen zullen elkaar aanspreken op de voortgang en uitvoering van zaken, maar gaan geen afdwingbare rechten en verplichtingen aan.

Looptijd

De overeenkomst loopt van 25 juni 2009 tot en met 31 december 2010. De samenwerkingsafspraken zijn gezamenlijk opgesteld en zijn flexibel; tussentijdse aanpassing is altijd mogelijk. Van de doelstellingen en resultaten die in de samenwerkingsafspraken zijn afgesproken wordt alleen afgeweken met de wederzijdse instemming van de ondertekenaars.

Den Haag, 25 juni 2009

DE VOORZITTER VAN DE STUURGROEP
JEUGD, ALCOHOL EN DRUGS,

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE
ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

De heer. dr. G.O. van Veldhuizen

Mevrouw dr. G. ter Horst

Mede namens,

Het college van de gemeente Andijk
Het college van de gemeente Drechterland
Het college van de gemeente Enkhuizen
Het college van de gemeente Hoorn
Het college van de gemeente Koggenland
Het college van de gemeente Medemblik
Het college van de gemeente Opmeer
Het college van de gemeente Schagen
Het college van de gemeente Stede Broec
Het college van de gemeente Wervershoof